

Natálie Šimová

Španělské předložky por a para a jejich české protějšky

Posudek vedoucí bakalářské práce

Natálie Šimová si za předmět svého zkoumání zvolila problematiku španělských předložek *por* a *para* a možnosti jejich překladu do češtiny. Téma si autorka zvolila zcela samostatně již na samém začátku zimního semestru druhého ročníku, přičemž její primární motivací bylo pochopit fungování těchto předložek a na základě kontrastu s češtinou definovat základní rozdíly v jejich užití. Považuji obecně za vhodné, pokud si studenti za téma bakalářské práce zvolí právě podobně úzce vymezenou problematiku, již se pokusí komplexně popsat a na základě korpusové analýzy vyvodit závěry o tom, jak se daný jev promítá do jejich rodného jazyka. Hned úvodem svého posudku bych chtěla uvést, že předkládaná práce všechny tyto cíle dle mého názoru naplňuje zcela beze zbytku, po obsahové ani formální stránce jí prakticky není co vytknout a mohla by sloužit jako vzor, jak na bakalářské úrovni vyčerpávajícím způsobem zpracovat přesně vymezené téma a zasadit ho do širšího kontextu systémových rozdílů mezi češtinou a španělštinou.

Dělení práce odpovídá obvyklému úzu, kdy je text členěn na část teoretickou a část praktickou, přičemž na prvním místě bych se chtěla kladně vyjádřit k promyšlené a velmi přehledné struktuře textu, kde obecnější výklady plynule (a zcela logicky) přecházejí do popisu praktických ukázek a následně je klasifikace funkcí předložek aplikována na vlastní korpusovou analýzu. Čtenář si tak z celé práce odnáší dojem ucelenosti.

V teoretické části práce nás autorka seznamuje s tím, jak jsou předložky jakožto slovní druh traktovány v české (kap. 2.1) a španělské (kap. 2.2) tradici. Ve svém výkladu se opírá o sekundární literaturu, což je vzhledem k tématu práce a úrovni, na jaké je zpracováváno, zcela na místě. Práce se zdroji je dle mého názoru výborná a velmi pečlivá. Autorka zdařile kompiluje informace od různých autorů, které propojuje do soudržného celku, z nějž je jasně patrné, že zkoumané problematice porozuměla, orientuje se v terminologii a dokáže vzájemně porovnat odlišné koncepce. Na cca devíti stránkách se autorce daří představit to zásadní, co je o předložkách v obecné rovině pro oba jazyky možné říci, aniž by se odchylovala od tématu, zabíhala do přílišných detailů nebo informace nemístně zjednodušovala. Je možná jen škoda, že druhá kapitola není zakončena alespoň stručným shrnutím toho, jak se všeobecně liší funkce předložek v češtině a ve španělštině a do jaké míry jsou obecně přístupy k tomuto slovnímu druhu v obou jazycích shodné či odlišné. Mohla by se autorka u tohoto zastavit u obhajoby?

Nejrozsáhlejší část práce tvoří kapitola č. 3, která je věnována přímo předložkám *por* a *para* a jejich funkcím. Vzhledem k tomu, že obě předložky mají široké spektrum funkcí, je nasnadě, že přehledná klasifikace jejich užití rozhodně není triviálním úkolem. Přehledy, které jsou představovány v gramatikách, se mezi sebou často liší a koherentní zpracování toho, co k tomuto tématu nabízí sekundární literatura, tak vyžaduje důkladnou práci se zdroji. Stejně jako ve druhé kapitole si i zde autorka se všemi úskalími vytyčeného úkolu poradila s přehledem, její výklad je dobře strukturovaný a opět bych chtěla vyzdvihnout schopnost propojovat informace z různých zdrojů. S ohledem na to, že se jedná o práci bakalářkou, nepovažuji za nijak problematické ani to, že příklady přebírá ze sekundární literatury, svou schopnost aplikovat teoretickou klasifikaci na autentický jazykový materiál ostatně přesvědčivě dokládá v části praktické.

Ve druhé i třetí kapitole se autorka dále zdařile vyhýbá nešvaru, s nímž se někdy můžeme setkat v seminárních i závěrečných pracích studentů bakalářského cyklu, kdy se informace z odlišných zdrojů nepřehledně mísí a není zcela zřejmé, odkud pochází která myšlenka, případně co je předmětem parafráze a co je již autorova vlastní interpretace. S potěšením mohu konstatovat, že v předkládaném textu žádné podobné nedostatky nenacházím a práce se zdroji je zde zcela příkladná.

Kapitola č. 4 je věnována korpusové analýze konkrétních užití předložek *por* a *para* a jejich českým protějškům. Také tato část je zpracována velmi pečlivě a přehledně. Autorka nejprve zkoumá tři sta náhodně promíchaných vzorků užití předložky *por* a následně analogickým způsobem analyzuje předložku *para*. Výsledky analýzy shrnuje v přehledných tabulkách, které jsou doplněny komentářem a příklady ilustrujícími překlady jednotlivých typů do češtiny. Opět naprosto logicky je pak praktická část ukončena studií analyzující překlady předložek v těch případech, kdy se objevovaly v prostředí, jež teoreticky umožňuje jejich alternaci. Autorčiny postřehy týkající se toho, do jaké míry čeština odráží významové rozdíly, jež jsou patrné ve španělštině, jsou formulovány střízlivě a jsou podnětné i s ohledem na otázku, jak tuto problematiku vysvětlit studentům španělštiny, jejichž rodným jazykem je čeština.

Je zcela zřejmé, že za korpusovou analýzou stojí mnoho hodin poctivé práce s jazykovým materiálem, který autorka ručně třídila do jednotlivých kategorií popsaných ve třetí kapitole. Kladně bych se chtěla vyjádřit i k její práci s jazykovým vzorkem. Autorka vhodně vybírá ilustrativní příklady, jimiž doprovází kvantitativně založená pozorování. Jejich počet je dle mého názoru zcela adekvátní; čtenář nemá pocit, že by byl přehlcn množstvím ukázek, ale zároveň jsou ilustrativní příklady výstižné a takřka bezrozporně dokládají autorčiny závěry.

Zdařilá je rovněž závěrečná kapitola, která není pouhým shrnutím obsahu předchozích stran, ale autorka se viditelně snaží předložit i závěry obecnější, které by propojily teoreticky orientovanou část práce s korpusovou analýzou. Jak vyplývá z autorčiných zkoumání i z povahy tématu, jemuž se věnuje, nalezení jednoznačných překladových respondentů nebo jasně definovatelných korespondencí mezi češtinou a španělštinou se v tomto případě jeví jako nemožné, mou otázkou k obhajobě tedy je, do jaké míry autorce systémové srovnání španělštiny s češtinou pomohlo problematiku lépe pochopit. Byla pro ni korpusová analýza něčím překvapující? Objevila v jejím rámci nějaké české protějšky zkoumaných předložek, které by se daly označit za neočekávané? Pro která užití *por/para* je podle autorky podobné srovnání nejužitečnější a která jsou naopak z hlediska svých českých protějšků natolik heterogenní, že jejich ilustrace skrze češtinu je takřka nemožná?

Celkový dojem nesmírné pečlivosti, s níž byla práce psána, je utvrzen i formální stránkou. Autorčino vyjadřování je kultivované a odpovídá stylu, jaký je očekáván v závěrečných pracích. Překlepy v textu prakticky nenacházím, z hlediska formální úpravy bych pak chtěla vyzdvihnout zejména zcela jednotné a smysluplné užívání kurzívy a tučného písma pro uvádění příkladů, jejich jednotnou a pěknou formální podobu a konečně i velmi přehledné odkazování na ukázky z korpusu v textu tvořícím kapitolu č. 4.

Jak vyplývá z výše uvedeného, k práci nemám výhrad, text dle mého názoru beze zbytku naplňuje to, co se očekává od absolventa bakalářského cyklu. Práce je soudržná, logicky strukturovaná a přesvědčivě dokazuje, že se autorka ve zkoumané problematice orientuje jak po stránce praktické, tak po té teoretické. Práci tedy doporučuji k obhajobě a předběžně navrhuji hodnocení *výborně*.

V Praze 31. července 2020

PhDr. Dana Kratochvílová, Ph.D.